

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยออกแบบโดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นการศึกษาข้อมูลเอกสารจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ และจากบุคคลโดยการสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่ม ซึ่งผู้วิจัยต้องการศึกษาวิเคราะห์ถึง การกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลที่เกิดจากการจ่ายเงินรางวัลประจำปี รวมถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง และส่งผลในการจ่ายเงินรางวัล เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบที่เหมาะสมในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ที่สอดคล้องกับการบริหารราชการตามแนวทางปฏิรูประบบราชการ พร้อมระบุข้อเสนอตามหัวข้อการวิจัย เพื่อนำไปใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถานที่ดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยมุ่งศึกษาที่มาของการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเปรียบเทียบกับแนวทางการปฏิรูประบบราชการ และการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ที่มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ขององค์กร จึงเลือกศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์กรบริหารส่วนตำบล โดยถือเป็นตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมด ของจังหวัดเชียงใหม่ เนื่องจากกฎหมาย หลักเกณฑ์และวิธีการในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นปฏิบัติแบบเดียวกันทุกแห่ง

ประชากรในการวิจัย

ผู้ให้ข้อมูลหลักในการวิจัยครั้งนี้ มี 5 กลุ่ม อยู่ในพื้นที่ 13 อำเภอ จาก 25 อำเภอ ของจังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 27 คน และจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรุงเทพฯ จำนวน 3 คน และผู้วิจัยทำให้ความคลาดเคลื่อนต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) มีน้อยที่สุด เพื่อลดอคติหรือความลำเอียง (Bias) ต่อการสุ่มตัวอย่าง หรือการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการวางแผนการสุ่มตัวอย่างที่ดี โดยใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น ซึ่งทำให้ลดความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างในเรื่องที่ศึกษาได้ และประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ประกอบด้วย

กลุ่มที่ 1 กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกฯ และรองนายกฯ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้รับมอบหมาย และรวมถึงที่ปรึกษานายกเทศมนตรี (เฉพาะเทศบาลนครเชียงใหม่) ที่ได้รับมอบหมายจากนายกเทศมนตรีในฐานะเป็นคณะกรรมการข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่นจังหวัด (ก. จังหวัด) ซึ่งกลุ่มผู้บริหารในฐานะเป็นตัวแทนของทั้งภาคประชาชน ทำหน้าที่บริหารท้องถิ่นแทนประชาชนส่วนหนึ่ง และยังเป็นผู้บังคับบัญชาของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีกส่วนหนึ่ง ที่มีอำนาจในการจ่ายเงินรางวัลประจำปีโดยตรง รวม 6 คน เป็นการคัดเลือกแบบสุ่มการกระจายอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ด้วยวิธีการนำรายชื่อทั้งหมดของ อปท. ในจังหวัดเชียงใหม่เขียนใส่กระดาษ และม้วนเป็นวงกลมใส่ภาชนะและจับขึ้นมาครั้งละหนึ่งอันจนครบ 6 อัน จึงได้ตัวอย่างจำนวน 6 ตัวอย่าง เพื่อให้เกิดการกระจายของข้อมูลของตัวอย่าง (พิชิต พิทักษ์เทพสมบัติ, 2547: 244) จากการคัดเลือกตามวิธีการดังกล่าว ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 1 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ผู้ให้สัมภาษณ์
1. เทศบาลนครเชียงใหม่	เมืองเชียงใหม่	ที่ปรึกษานายกฯ
2. เทศบาลตำบลหนองหอย	เมืองเชียงใหม่	นายกเทศมนตรี
3. เทศบาลตำบลสันกำแพง	สันกำแพง	รองนายกเทศมนตรี
4. เทศบาลตำบลเมืองนะ	เชียงดาว	นายกเทศมนตรี
5. เทศบาลตำบลริมใต้	แม่ริม	รองนายกเทศมนตรี
6. อบต.แม่ทา	แม่ออน	นายก อบต.

กลุ่มที่ 2 กลุ่มข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ปลัด และรองปลัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับมอบหมาย และเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่น ซึ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ได้รับประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี รวม 6 คน เป็นการคัดเลือกแบบสุ่มการกระจายอย่างง่ายเช่นกัน โดยมีวิธีการเช่นเดียวกับกลุ่มผู้บริหารท้องถิ่น จากการคัดเลือกได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ผู้ให้สัมภาษณ์
1. องค์การบริหารส่วน จังหวัดเชียงใหม่	เมืองเชียงใหม่	หัวหน้าฝ่ายบริหาร
2. เทศบาลตำบลสันผีเสื้อ	เมืองเชียงใหม่	รองปลัดเทศบาล
3. เทศบาลตำบลหนองหอย	เมืองเชียงใหม่	ปลัดเทศบาล
4. เทศบาลตำบลบ้านหลวง	จอมทอง	จนท.ฝ่ายการศึกษา
5. เทศบาลตำบลเชิงดอย	ดอยสะเก็ด	หัวหน้าฝ่ายพัสดุ
6. อบต.สันทราย	พร้าว	ปลัด อบต.

กลุ่มที่ 3 ข้าราชการอื่น ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในฐานะที่มีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษาหรือเป็นกำลังสำคัญในการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวม 6 คน เป็นการคัดเลือกแบบสุ่มการกระจายอย่างเป็นขั้นตอน โดยมีวิธีการนำอำเภอทั้งหมดของ ในจังหวัดเชียงใหม่เขียนใส่กระดาษ และม้วนเป็นวงกลมใส่ภาชนะและจับขึ้นมาครั้งละหนึ่งอันจนครบ 6 อัน หลังจากนั้นนำรายชื่อของหน่วยงานราชการที่ประกอบด้วย ที่ทำการปกครองอำเภอ สำนักงานท้องถิ่นอำเภอ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจภูธร และโรงเรียน เขียนใส่กระดาษ และม้วนเป็นวงกลมใส่ภาชนะและจับขึ้นมาครั้งละหนึ่งอันจนครบ 6 อัน จึงได้ตัวอย่างจำนวน 6 ตัวอย่างจากการคัดเลือกได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มข้าราชการอื่น

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ผู้ให้สัมภาษณ์
1. ที่ทำการปกครองอำเภอ	แม่แตง	ปลัดอำเภอ
2. ที่ทำการปกครองอำเภอ	ฮอด	ปลัดอำเภอ
3. ท้องถิ่นอำเภอ	เวียงแหง	ท้องถิ่นอำเภอ
4. โรงเรียนโสตศึกษา	สันทราย	ผู้อำนวยการ
5. สถานีตำรวจภูธร	แม่อาว	ผู้กำกับการ
6. โรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล	สันทราย	ผู้ช่วยผู้อำนวยการ

กลุ่มที่ 4 ประชาชน ในฐานะที่เป็นผู้มีส่วนร่วมในการบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งทางตรง โดยการเสียภาษีต่างๆ และโดยอ้อม จากการส่งตัวแทนเข้าไปร่วมในการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในรูปของสมาชิกสภาองค์กร และตัวแทนประชาคม เป็นต้น รวม 6 คน เป็นการคัดเลือกสุ่มแบบสะดวก โดยเมื่อผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ทั้ง 3 กลุ่มข้างต้น ผู้วิจัยได้แวะสถานที่ทำการของผู้นำชุมชน ได้แก่ ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และที่ทำการประธานชุมชน เพื่อขอสัมภาษณ์ ตามความสะดวกของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 4 ตัวอย่าง ในส่วนของประชาชนผู้ให้ข้อมูล ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์จากประชาชนที่เดินทางไปติดต่อ ประสานงานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 ตัวอย่าง จากการคัดเลือก ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 4 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มประชาชน

ชื่อหน่วยงาน	อำเภอ	ผู้ให้สัมภาษณ์
1. ตำบลสันทราย	พร้าว	กำนัน
2. บ้านสันห้าง	จอมทอง	ผู้ใหญ่บ้าน
3. ชุมชนการเคหะ	เมืองเชียงใหม่	ผู้นำชุมชน
4. บ้านแม่ใจ	สันทราย	ผู้นำชุมชน
5. บ้านสันป่าคำ	สันกำแพง	ประชาชน
6. บ้านเมืองกาย	เมืองเชียงใหม่	ประชาชน

กลุ่มที่ 5 ผู้เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยผู้แทนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน และจากกระทรวงมหาดไทย เพื่อให้ทราบถึงความเห็นที่มีต่อการจ่ายเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงข้อเสนอดังๆ ในการพัฒนารูปแบบการกำหนดประโยชน์ตอบแทนให้เป็นไปตามแนวทางการปฏิรูประบบราชการ เป็นการคัดเลือกสุ่มแบบสะดวก โดยผู้วิจัยเดินทางไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างถึงที่ทำงานของกลุ่มตัวอย่าง และสอบถามถึงผู้ที่มีความเกี่ยวข้องในประเด็นการวิจัย จากการคัดเลือก ได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

ตาราง 5 กลุ่มตัวอย่าง ผู้เกี่ยวข้องในการกำก่าดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ชื่อหน่วยงาน	หน่วยงาน	ผู้ให้สัมภาษณ์
1. ฝ่ายบริหารงานบุคคล	กรมส่งเสริมฯ	สงวนชื่อและตำแหน่งเนื่องจากเกรงว่าข้อมูลอาจสร้างความขัดแย้งทางความคิดเห็น
2. ฝ่ายสวัสดิการ		
3. ฝ่ายกฎหมาย		
4. ศาลากลางจังหวัด	ปกครองจังหวัด	ผู้ช่วยจำจังหวัด
5. ฝ่ายตรวจสอบ	สดง.ภาค 8	หน.ฝ่ายตรวจสอบ
6. ฝ่ายกฎหมาย	สดง.ภาค 8	นิติกร

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยการศึกษาข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ดังนี้

1. การศึกษาเอกสาร (Documentary Study) โดยค้นคว้ารวบรวมข้อมูลจากหนังสือ เอกสารงานวิจัย ตำราทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง และสืบค้นข้อมูลทางเว็บไซต์ บทความวารสาร สื่อสิ่งพิมพ์ ที่เกี่ยวข้อง โดยมีเนื้อหาหรือมีแนวคิดเกี่ยวข้องกับงานวิจัย จากนั้นนำมาสังเคราะห์จัดหมวดหมู่ เพื่อเชื่อมโยงสู่การวิเคราะห์ผลการวิจัย

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เป็นการเข้าไปศึกษาข้อมูลในพื้นที่ด้วยตัวของผู้วิจัยเอง โดยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยเข้าร่วมในการสนทนา ในประเด็นการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปีของผู้เกี่ยวข้อง จัดบันทึกสถานการณ์และพฤติกรรมของบุคคลเพื่อใช้เป็นข้อมูลควบคู่ไปกับวิธีการอื่นๆ

3. การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Formal Interview) โดยผู้วิจัยเลือกวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อหาคำตอบจากความแตกต่างด้านความคิดเห็น โดยผู้วิจัยแบ่งสถานะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 กลุ่ม ดังปรากฏในประชากรการวิจัย

4. จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 13 คน และในครั้งที่ 2 จัดขึ้นเมื่อวันที่ 12 มิถุนายน 2557 เวลา 9.00 – 12.00 น. ณ ห้องสิงหราช ชั้น 3 วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม จำนวน 16 คน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์ในแต่ละประเด็นการวิจัยร่วมกัน และตรวจสอบรูปแบบในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัล

ประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดเชียงใหม่ ที่ผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบในเบื้องต้น และนำเสนอต่อที่ประชุม เพื่อให้ที่ประชุมใช้ความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำรูปแบบ ร่วมพิจารณาเพื่อเพิ่มเติมเนื้อหา ปรับปรุง และแก้ไขรูปแบบที่ผู้วิจัยได้นำเสนอ เพื่อให้การพัฒนา รูปแบบมีความสมบูรณ์ และสามารถนำไปใช้ใน อปท. ได้

ขั้นตอนในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแบ่งวิธีการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิจัยภาคเอกสาร (Document Research) ที่ได้มาจากการสำรวจ เอกสารแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ได้แก่ เอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับหลักปรัชญาและ แนวคิดด้านการพัฒนาทางการบริหาร กฎหมาย หลักเกณฑ์ วิธีการปฏิบัติ เอกสารวิชาการและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อนำมา วิเคราะห์หาข้อสรุปในแนวทางการกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ

ผู้วิจัยพิจารณาความน่าเชื่อถือและความถูกต้องของเอกสารแต่ละฉบับ การ ตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulation) ซึ่งทำการตรวจสอบใน 4 วิธี คือ

1. การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (Data Triangulation) คือ การพิสูจน์ว่าข้อมูล ที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ วิธีการตรวจสอบ คือ การตรวจสอบแหล่งของข้อมูล ได้แก่

1.1 แหล่งเวลา หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างเวลากัน เช่น ข้อมูลผลการปฏิบัติงาน ด้านการใช้จ่ายงบประมาณของ อปท. ในปีงบประมาณที่ต่างกัน จะเหมือนกันหรือไม่

1.2 แหล่งสถานที่ หมายถึง ถ้าข้อมูลต่างสถานที่กัน เช่น อปท. ที่ตั้งอยู่คนละ อำเภอ จะให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพในการทำงาน จะเหมือนกันหรือไม่

1.3 แหล่งบุคคล หมายถึง ถ้าบุคคลผู้ให้ข้อมูลเปลี่ยนไป เช่น การสอบถาม ผู้ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจ่ายเงินรางวัลของ อปท. จากบุคคลกลุ่มเดียวกัน ข้อมูลจะเหมือนเดิมหรือไม่

2. การตรวจสอบสามเส้าด้านผู้วิจัย (Investigator Triangulation) คือ ตรวจสอบ ว่า ผู้วิจัยได้ข้อมูลแตกต่างกันอย่างไร โดยทดลองเปลี่ยนตัวผู้สังเกตในการเก็บข้อมูลการวิจัยและ สังเกตพฤติกรรมของผู้ให้ข้อมูล เช่น ผู้วิจัยให้ผู้อื่นสนทนากับผู้เกี่ยวข้องกับการได้รับเงินรางวัล ประจำปี และได้เห็นถึงปฏิกิริยาคัดค้านหากจะให้มีการยกเลิกเงินรางวัล เป็นต้น

3. การตรวจสอบสามเส้าด้านทฤษฎี (Theory Triangulation) คือ การตรวจสอบ ว่า ถ้าผู้วิจัยใช้แนวคิด ทฤษฎีที่ต่างไปจากเดิม จะทำให้การตีความข้อมูลแตกต่าง กันมากน้อย เพียงใด เช่น การตีความหมายระหว่างการนำแนวคิดการจัดการภาครัฐแนวใหม่ มาวิเคราะห์ร่วมกับ

แนวคิดการบริหารมุ่งผลสัมฤทธิ์ ที่นำมาใช้ในระบอบราชการ จะมีข้อมูลส่วนใดบ้างที่มีความสอดคล้อง หรือความแตกต่างอย่างไร

4. การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล (Methodological Triangulation) คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กันเพื่อรวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ศึกษาข้อมูลจากแหล่งเอกสาร เช่น การสังเกตพฤติกรรมของผู้รับบริการใน อปท. ควบคู่กับการสอบถามถึงความพึงพอใจในการให้บริการ พร้อมทั้งนำมาศึกษาเปรียบเทียบกับผลการศึกษาในเรื่องที่เกี่ยวข้อง จากหนังสือ ตำรา และเอกสารการวิจัย (สุภางค์ จันทวานิช, 2553: 128-130)

การวิเคราะห์ข้อมูลของเอกสารที่ค้นคว้าไว้ข้างต้น กระทำโดยการตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้คัดเลือกมา เพื่อจับใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย และทำการจดบันทึกแต่ละใจความที่ได้ เสมือนว่าเอกสารแต่ละเล่ม คือ คำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย เป็นไปเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยภาคสนาม (Field Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ประกอบด้วย

2.1 การสังเกต (Observation) ผู้วิจัยใช้วิธีการสังเกตแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยผู้วิจัยร่วมในการสนทนา และสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างในประเด็นการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปีจากผู้เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น ข้าราชการอื่น ผู้มีหน้าที่กำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นต้น ในสถานที่ต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้พบกับบุคคลเหล่านี้ โดยผู้วิจัยจดบันทึกความคิดเห็น รวมถึงสังเกตการใช้น้ำเสียง การแสดงออกทางสายตา และอาการปฏิกิริยา ของแต่ละบุคคลที่ระหว่างการสนทนา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษาควบคู่ไปกับวิธีการอื่นๆ เช่น ข้อมูลจากพนักงานส่วนท้องถิ่นที่สนทนาด้วยอาการตัดพ้อ ระบุว่า “คนที่ทำงานอยู่ตลอดก็จะทำอยู่อย่างนั้นประจำ คนที่ไม่ทำก็สบาย แต่เงินก็ได้เท่ากัน” เป็นต้น

2.2 การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) เพื่อหาคำตอบจากความแตกต่างด้านความคิดเห็น โดยผู้วิจัยแบ่งสถานะของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 กลุ่ม ดังปรากฏในประชากรการวิจัย

ก่อนการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้สร้างแนวการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ซึ่งครอบคลุมประเด็นในการบริหารงาน และการกำหนดประโยชน์ตอบแทนอื่นเป็นกรณีพิเศษ (เงินรางวัลประจำปี) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกรอบแนวคิดในการวิจัย จำนวน 9 ประเด็น เพื่อทราบความคิดเห็นและบทบาทของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants Interview) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ทดสอบความเที่ยงตรงและความน่าเชื่อถือได้ของแนวทางการสัมภาษณ์ โดยใช้เกณฑ์ความ

เที่ยงตรงของการวิจัยเชิงคุณภาพ ทั้งความเที่ยงตรงภายในและความเที่ยงตรงภายนอก (สุภางค์ จันทวนิช, 2540: 176-177) โดยผู้วิจัยได้สร้างประเด็นข้อคำถามที่ได้จากการวิจัยเอกสาร จากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในด้านการบริหารองค์การและการบริหารบุคคล จำนวน 3 ท่าน ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 6 แสดงรายละเอียดผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบประเด็นข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง	ความเชี่ยวชาญ
1. ดร.พิศมัย ตรีวิชา	- อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐ ประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	- การบริหารการพัฒนา - การบริหารองค์การ
2. นางอัครารวรรณ ลิมเล็งเลิศ	- กรรมการผู้จัดการบริษัทสห พานิชจำกัด - ผู้พิพากษาสมทบคดีแรงงาน ในศาลแรงงานภาค	- การบริหารทรัพยากรมนุษย์ ในองค์การ (คัดเลือกเนื่องจากต้องการ ความคิดเห็นจากภาคเอกชน)
3. นางสาวดารากร ดวงฤทธิ์	- นักวิชาการตรวจเงินแผ่นดิน ชำนาญการพิเศษ สำนักงาน ตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ 8	- การตรวจสอบและประเมิน ผลองค์การ

ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความอนุเคราะห์จากผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้โดยการตรวจสอบเนื้อหาของคำถาม สัดส่วนและจำนวนข้อคำถามให้ตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ก่อนนำไปสัมภาษณ์ เพื่อสร้างความมั่นใจว่าจะได้ผลการวิจัยที่ดีและถูกต้องที่สุด ซึ่งแนวคำถามที่กำหนด ผู้วิจัยสร้างขึ้นและจัดลำดับไว้เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ แนวคำถามจะช่วยบอกผู้ทำการสัมภาษณ์ว่า ควรจะดำเนินการสัมภาษณ์ไปในทิศทางใด มีโครงสร้างที่ไม่เคร่งครัดและสามารถยืดหยุ่นได้มาก เป็นคำถามปลายเปิด ไม่มีการเตรียมคำตอบไว้ล่วงหน้า (ชาย โพธิสิตา, 2554: 262) เช่น ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรต่อการนำแนวทางการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี (โบนัส) มาใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, ท่านมีความคิดเห็นว่าคุณควรให้มีภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมประเมินผล ในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี (โบนัส) ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ทั้ง 3 ข้อ มาสังเคราะห์ และกำหนดรูปแบบ เพื่อกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดความเหมาะสม และสอดคล้องกับแนวทางการบริหารองค์การภาครัฐและการปฏิรูประบบราชการ โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ตามกรอบแนวคิดที่ได้จากการเก็บรวบรวมข้อมูลทฤษฎี แบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ มาค้นหาทสรูป และนำข้อมูลมาประมวลหาความชัดเจน ในการกำหนดแนวทางตามวัตถุประสงค์การวิจัย โดยในส่วนของ การสัมภาษณ์เชิงลึกนั้น ผู้วิจัยนำข้อมูลมาทำการจัดระเบียบและให้รหัสข้อมูลในกระบวนการวิเคราะห์ โดยการให้รหัสแบบนิรนัย (Deductive) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดรหัสคำพูดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการตอบคำถามของผู้ให้ข้อมูลไว้ล่วงหน้า ขณะที่กำหนดข้อคำถาม เช่น คำว่า “SUGGESTION” เป็นรหัสคำพูดที่คาดว่าจะเกิดขึ้นของคำถามว่า “ท่านมีข้อเสนอแนะในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี (โบนัส) ที่นำมาใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่ อย่างไร” และการให้รหัสแบบอุปนัย (Inductive) ซึ่งเกิดขึ้นภายหลังจากที่ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว พิจารณาว่ามีเรื่องสำคัญอื่นที่เพิ่มขึ้นมาจากรหัสเดิมที่กำหนดไว้ก่อนหน้าหรือไม่ เช่น คำว่า “AMOUNT” เป็นรหัสที่เกิดจากข้อค้นพบว่า “เงินรางวัลที่ได้รับเป็นจำนวนมากเกินไป” เป็นต้น (ชาย โทริสิตา, 2554: 348)

ขั้นตอนที่ 4 นำเสนอข้อมูลและทำการตรวจสอบรูปแบบ การกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยวิธีการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 กำหนดปัญหาหรือหัวข้อ รวมทั้งคำถามและวัตถุประสงค์ของการวิจัยให้เหมาะสม เช่น ปัญหาและอุปสรรคในการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเชียงใหม่มีอะไรบ้าง และ รูปแบบที่เหมาะสมควรเป็นอย่างไร เป็นต้น

4.2 กำหนดประชากรเป้าหมายในการวิจัย และคัดเลือกตัวแทนเพื่อร่วมในการสนทนากลุ่มให้เหมาะสมกับเรื่องและหัวข้อการวิจัย โดยกำหนดตัวแทนจากนักวิชาการผู้เชี่ยวชาญ และผู้เกี่ยวข้องในการกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารท้องถิ่น 2) ข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น 3) ข้าราชการอื่นที่ปฏิบัติงานร่วมกับ อปท. 4) ผู้เกี่ยวข้องในการกำกับดูแล อปท. และ 5) ประชาชนทั่วไป ซึ่งทั้งหมดเป็นบุคคลเดียวกันกับผู้ให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก และเพิ่มเติมในส่วนของนักวิชาการ ให้เข้าร่วมประชุมเพื่อให้คำแนะนำในเชิงทฤษฎี

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอข้อเสนอและอภิปรายผล โดยการนำบทสรุปจากการสังเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบโดยวิธีการสนทนากลุ่ม มาเขียนบรรยายในลักษณะพรรณนาความ และเขียนเป็นรูปเล่มรายงานโดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นบท เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์มาสรุปผลการวิจัย พร้อมอภิปรายผลเชื่อมโยงกับแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยการนำเสนอรายงานการวิจัยในครั้งนี้ ใช้วิธีการบรรยายเชิงพรรณนา (Descriptive Approach) เป็นสำคัญ

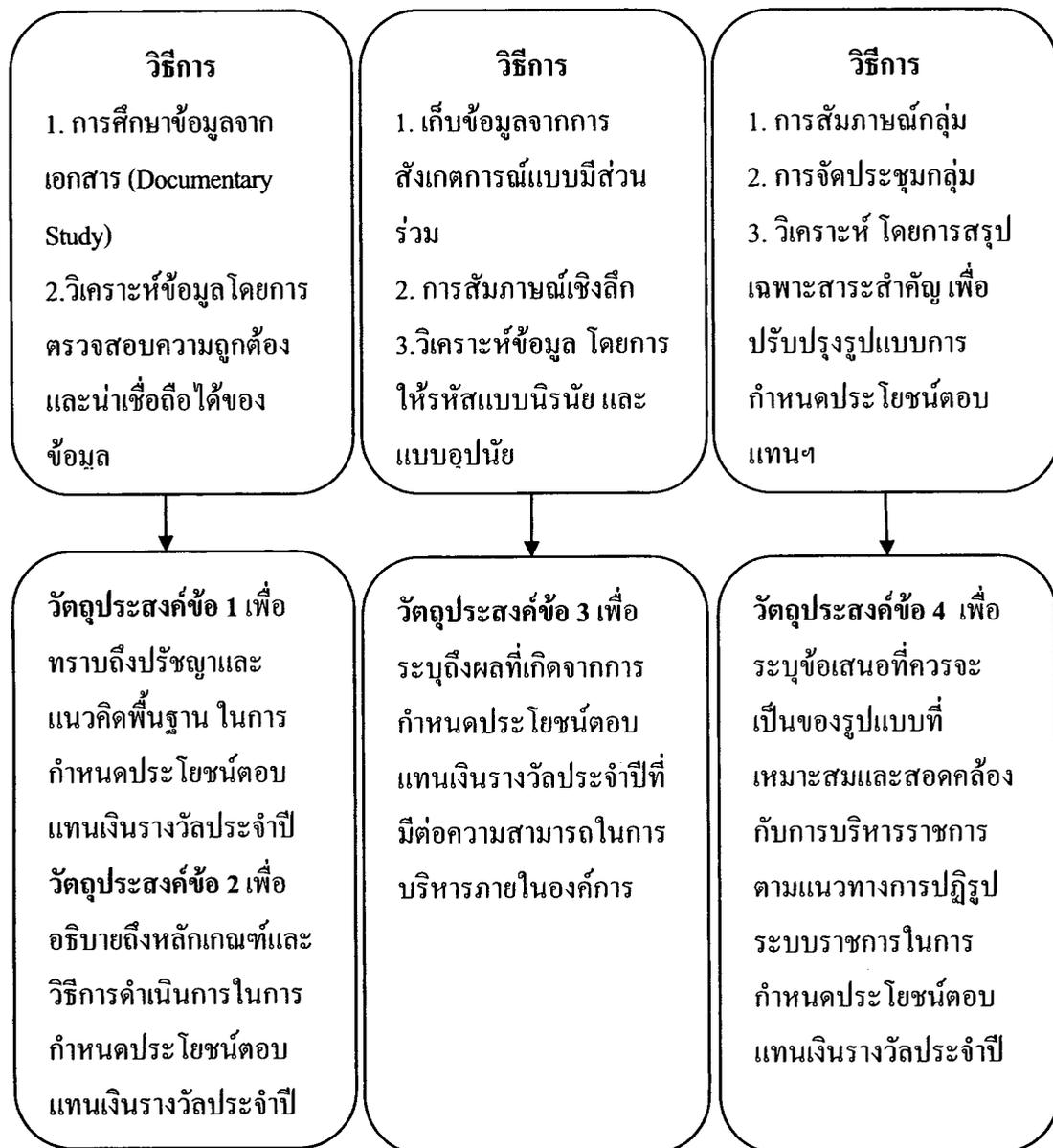
1. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ จากการวิเคราะห์ข้อมูลของเอกสารที่ค้นคว้าไว้ โดยการตรวจสอบความถูกต้องและน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลที่ได้คัดเลือกมา เพื่อจับใจความสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและจดบันทึกแต่ละใจความที่ได้เสมือนว่า เอกสารแต่ละเล่มคือคำตอบของกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การตีความสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย (Induction) จากเอกสาร ประกอบกับเอกสารอื่นๆ โดยอาจมีการแบ่งประเภทตามเนื้อหาของเอกสาร และเปรียบเทียบเนื้อหาประเภทต่างๆ ตามเนื้อหา แล้วเปรียบเทียบเฉพาะเนื้อหาเท่านั้น และในการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยวางระบบข้อมูลโดยการจัดประเภทของคำ และข้อความที่จะวิเคราะห์ ซึ่งเป็นการจัดประเภท (Categories) ประกอบด้วย 1) จำแนกประเภทสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย 2) จำแนกประเภทที่มีการบรรยายละเอียดแนวคิด ตัวแปรให้ชัดเจนที่สุด 3) สร้างความเด่นชัดในการสรุปข้อมูล 4) ไม่ควรมีความซ้ำซ้อนกัน และ 5) ใช้หลักการเดียวกันในการจัดระบบตลอดงานวิจัย และวิเคราะห์ เป็นไปเพื่อตอบคำถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 แล้วสรุปผลเชิงพรรณนา เช่น การรวบรวมข้อมูลด้านกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการ ที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินรางวัลประจำปีของ อปท. มาทำการศึกษา และแยกเนื้อหาของรายละเอียดที่มีความสอดคล้องกัน มาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย เป็นต้น

2. การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเรื่องการกำหนดประโยชน์ตอบแทนเงินรางวัลประจำปี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการให้รหัสแบบนิรนัย (Deductive) ผู้วิจัยได้เตรียมรหัสไว้ล่วงหน้า และประมวลประเภทของข้อมูล และคุณลักษณะ (Properties) ของข้อมูลเข้าด้วยกัน และเชื่อมโยงข้อมูลเหล่านั้น เลือกรูปแบบเป็นเหตุการณ์ที่เป็นกุญแจสำคัญ ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการสรุปลักษณะความสัมพันธ์ของข้อมูลต่างๆ คุณสมบัติของข้อมูลที่ได้อาศัยคลึง

และที่แตกต่างกัน ทำให้ข้อมูลที่ได้มีความชัดเจนมากขึ้น และทำให้ผู้วิจัยสามารถสร้างข้อสรุป เมื่อผู้วิจัยได้เปรียบเทียบจนข้อมูลอิ่มตัวแล้ว

3. การวิเคราะห์และแปลผลข้อมูลการจัดสนทนากลุ่ม จากการขออนุญาตบันทึกข้อมูลการดำเนินการสนทนาให้ครอบคลุมประเด็นที่ต้องการ ให้เกิดการอภิปรายครบถ้วน โดยใช้เครื่องบันทึกเสียงโดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ โดยไม่ชี้นำคำตอบที่ต้องการให้เกิดข้อมูลในเครื่องบันทึกเสียงจะถูกถอดออกมาเป็นบทสนทนาเพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้วิธีการทำเครื่องหมายในข้อความสำคัญแล้ว มีการจัดหมวดหมู่ เช่น ที่ประชุมมีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในเรื่องของการทุจริต คอร์รัปชันที่เกิดขึ้นใน อปท. ควรมีตัวชี้วัดในการประเมินผลการดำเนินการในด้านนี้เพิ่มเติม หรือความเห็นพ้องในที่ประชุมว่า ควรเพิ่มตัวชี้วัดที่ให้ อปท. มีการสร้างนวัตกรรมให้เกิดขึ้น เนื่องจาก อปท. มีอิสระในการบริหารงานและใช้จ่ายงบประมาณ สามารถสร้างนวัตกรรมให้แก่ชุมชนได้ง่ายกว่าหน่วยงานอื่น เป็นต้น

กรอบวิธีกรรดำเนินงานวิจัย

ภาพ 4 แสดงกรอบเครื่องมือดำเนินงานวิจัย